

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH

2016/2017

Zredagował zespół w składzie:

mgr Anna Kupczyk - koordynator

mgr Grażyna Rachwalska

mgr Izabela Rzyńska - Dolata

mgr Honorata Zwierz

mgr Agnieszka Raczak

mgr Ewa Kalinowska

mgr Marta Libudziec

mgr Karolina Tyburska – Florek

mgr Paweł Szczepaniak

Szkoła jest miejscem, gdzie występują niemal wszystkie nurtujące młodzież problemy i związane z tym zagrożenia, dlatego też szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznania sytuacji i podejmowania stosownych działań profilaktycznych, wychowawczych i naprawczych.

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanymi jako zachowania ryzykowne oraz interwencja w sytuacji, gdy zachowania ryzykowne wystąpiły.

Szkolny Program Profilaktyki ZSE obejmuje systemowe działania, które mają wzmocnić czynniki chroniące przed dysfunkcją i promujące zdrowy styl życia, a co za tym idzie eliminować czynniki szkodliwe oraz działania wspierające ucznia w radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi, które do tej pory wyzwały jego negatywne zachowania.

Program powiązany jest z programem wychowawczym, statutem szkoły.

Kierunki działań profilaktycznych i interwencyjnych

1. Doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie postępowania w konkretnych przypadkach i stosowania form pomocy poprzez organizowanie szkoleń Rady Pedagogicznej.
2. Doposażenie biblioteki szkolnej w materiały dotyczące publikacji profilaktycznych.
3. Włączenie przedstawicieli Samorządu Szkolnego oraz zaangażowanie wszystkich nauczycieli do konkretnych działań – wyznaczenie osób odpowiedzialnych za poszczególne działania.
4. Włączanie całej społeczności uczniowskiej do działań profilaktycznych.
5. Organizowanie systematycznie profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych, zastępstw lub spotkań dodatkowych.
6. Stała współpraca z rodzicami w celu przekazywania im wiedzy na temat zagrożeń, zapoznanie ich z działaniami wynikającymi z planu.
7. Zapewnienie uczniom możliwości racjonalnego i efektywnego wykorzystania czasu wolnego.
8. Współpraca z policją w ramach realizacji zadań dotyczących profilaktyki.
9. Propagowanie zdrowego stylu życia, dbałość o formę psychiczną i fizyczną przygotowanie do dorastania i dojrzewania do dorosłego życia.

Do podejmowania działań interwencyjnych przez szkołę w sytuacjach kryzysowych zobowiązuje Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami z późniejszymi zmianami.

W obecnym roku szkolnym będą kontynuowane działania w następujących obszarach:

Kształtowanie umiejętności społecznych w ramach zapobiegania zachowaniom ryzykownym

- wychowawcy wszystkich klas realizują w swoich klasach tematy godzin wychowawczych zgodnie z planem
- wychowawcy mobilizują uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych
- umiejętność zorganizowania czasu wolnego poprzez uczestnictwo w różnych formach aktywności pozaszkolnej
- kształtowanie postaw moralnych, hierarchii wartości
- uświadamianie o konieczności wyznaczania celów życiowych
- wychowawcy informują uczniów o instytucjach, w których można szukać pomocy w rozwiązywaniu problemów
- nauczyciele uczą swych uczniów metod radzenia sobie ze stresem
- nauczyciele zachęcają uczniów do wyrażania własnego zdania
- nauczyciele stwarzają możliwości odnoszenia sukcesów przez uczniów
- nauczyciele potrafią oddzielić zachowanie od osoby tzn. krytykują złe zachowanie ucznia, a nie osobę
- nauczyciele odnoszą się do uczniów z życzliwością, stanowczo, ale łagodnie
- nauczyciele podkreślają mocne strony uczniów
- nauczyciele potrafią wymienić mocne strony swoich uczniów
- uczniowie osiągają sukcesy
- pedagog przeprowadza zajęcia dotyczące odmawiania w klasach I, na godzinach wychowawczych, w pozostałych klasach zajęcia przeprowadzają wychowawcy

ZADANIA PROGRAMU UKIERUNKOWANE SĄ NA:

1. Promowanie rozwoju jednostek w kierunku realizowania ich potencjalnych możliwości – tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi;
2. Promowanie zdrowego stylu życia;
3. Przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i szkolne, przemoc, izolacja społeczna, niktynizm, alkoholizm, narkomania, przestępczość, prowadzenie niezdrowego stylu życia, itp.;
4. Włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie swojego życia domowego i szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających);
5. Umożliwienie młodzieży kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności, czemu winno towarzyszyć przekonanie młodzieży, że nie jest ona odpowiedzialna za problemy, jakie przeżywają inni ludzie, ale jest zobowiązana do pomagania im.

W zakresie wiedzy dąży się do tego, aby wyposażyć młodego człowieka w:

1. Informacje dotyczące sposobów skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z problemów osobistych, jak i interakcji rówieśniczych;
2. Wiedzę o skutkach działania środków odurzających;
3. Wiedzę o istocie wpływów środków odurzających na fizjologię układów: krążenia, oddechowego, nerwowego i rozrodczego;

4. Wiedzę o wpływie środków odurzających na sprawność koordynacji psychoruchowej, co jest szczególnie ważne przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych oraz uprawianiu sportu;
5. Informacje o społecznych kosztach uzależnień;
6. Informacje prawne dotyczące odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia;

W zakresie wartości młodzież winna zrozumieć, że stopniowo zwiększa się jej stopień

swobody, ale równocześnie zwiększa się jej poziom odpowiedzialności. Młodzież powinna:

1. Umieć praktycznie zastosować zdobytą wiedzę i przewidywać skutki własnego działania;
2. Umieć budować koncepcję swojego życia i realizować wcześniej określone cele w oparciu o uczciwość i rzetelną pracę;
3. Umieć radzić sobie ze stresem, mieć zdrowy dystans do przeciwności losu oraz umieć odróżniać drobne niepowodzenia od prawdziwych problemów;
4. Rozwijać poczucie własnej wartości i akceptować pozytywne aspekty własnego dojrzewania i rozwoju.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

I. Profilaktyka alkoholowa

Cel główny:

Zmniejszenie liczby osób sięgających po alkohol.

Główni realizatorzy i odbiorcy:

a) realizatorzy:

- wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas,
- zespół ewaluacyjny,
- rodzice uczniów,

b) odbiorcy:

- uczniowie wszystkich klas,
- rodzice uczniów

Lista zmian w postawach, wiedzy i zachowaniu uczniów:

- poczucie odpowiedzialności za swoje wybory
- troska o bezpieczeństwo swoje i innych
- świadomość korzyści płynących z życia w trzeźwości
- wzrost wiedzy na temat skutków używania alkoholu
- umiejętność odmawiania i przeciwstawiania się presji rówieśników
- znajomość mechanizmu uzależnienia
- zmiana przekonań na temat używania alkoholu
- znajomość konsekwencji przebywania w szkole pod wpływem alkoholu

Zadania	Formy realizacji	Osoba realizująca	Termin realizacji	Ewaluacja i monitoring
1. Zapoznanie uczniów z treścią Uchwały Sejmu RP z dnia 18 lutego 2000r. „POLSKA DEKLARACJA W SPRAWIE MŁODZIEŻY I ALKOHOLU”.	– Odczytanie na godzinach wychowawczych i dyskusja.	Wychowawcy kl.I	Październik	Zapisy w dzienniku lekcyjnym
2. Przestrzeganie norm dotyczących zakazu spożywania alkoholu na terenie szkoły, na wycieczkach oraz imprezach organizowanych przez szkołę.	– Odczytanie na godzinie wychowawczej zasad i reguł oraz konsekwencji wynikających z ich nie przestrzegania – Oraz na spotkaniach z rodzicami procedur postępowania w sytuacjach dotyczących alkoholu	wychowawcy	Październik, Listopad	Zapisy w dzienniku lekcyjnym
3. Propagowanie zdrowego stylu życia, upowszechnianie wśród młodzieży modelu życia i spędzania wolnego czasu bez alkoholu.	– Propozycja zajęć pozalekcyjnych, sportowych, kół zainteresowań oraz innych form zabawy, – Konkursy – olimpiada PCK dotycząca uzależnień – Aktualizowane przez młodzież propozycje dotyczące możliwości ciekawego spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań – alternatywa dla alkoholu i narkotyków (wykaz placówek i miejsc oraz form w naszym mieście”	wychowawcy Izabela Rzyńska - Dolata Honorata Zwierz Zespół ds. profilaktyki	Cały rok szkolny Cały rok	ankieta, tablice informacyjne

<p>4. Promocja postaw i wartości służących kształtowaniu pozytywnych wzorców osobowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uwzględnianie w tematyce lekcji religii, godzinach wychowawczych zasad profilaktyki, sensu życia, celów życiowych , - Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych w literaturze. 	<p>Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotu</p>	<p>Cały rok</p>	<p>rekolekcje, wycieczki i pielgrzymki do Częstochowy , lekcje wychowaw cze</p>
<p>5. Kształtowanie właściwych przekonań normatywnych dotyczących picia alkoholu oraz poszerzenia wiedzy dotyczącej skutków spożywania alkoholu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkanie z policją – zajęcia na godzinie wychowawczej z wykorzystaniem algogogli - Alkohol droga donikąd – zajęcia z wykorzystaniem filmu na godzinie wychowawczej - Alkohol – wróg kierowcy – zajęcia na godzinie wychowawczej - Uczestnictwo w spektaklach profilaktycznych - Tematyka związana z używaniem alkoholu realizowana na lekcjach chemii bądź biologii - lekcje wychowawcze z wykorzystaniem prezentacji uczniowskich dotyczących uzależnień, - lekcje w klasie III dotyczące FAS realizowane przez pedagoga szkolnego - lekcje wychowawcze z filmem z serii „Lekcje przestrogi” pt. „Obietnica” - realizacja programu „ARS – czyli, jak dbać o miłość?” w klasie II 	<p>Pedagog pedagog, Wychowawcy klas I Wychowawcy klas II i III pedagog nauczyciel przedmiotu wychowawcy pedagog wychowawcy pedagog</p>	<p>wg. możliw. cały rok wg. możliw.</p>	<p>Zapisy w dzienniku pedagoga, zapis w dzienniku zapisy w dzienniku</p>

6. Uczenie umiejętności radzenia z naciskami płynącymi ze strony grupy rówieśniczej i reklamy.	<ul style="list-style-type: none"> – Trening uczenia konstruktywnego odmawiania - klasy I – Budowanie właściwego wizerunku własnej osoby, – Rozwijanie umiejętności bycia asertywnym i komunikowania się z innymi 	Pedagog Wychowawcy, Nauczyciele	Cały rok	Zapisy w dzienniku
7. Zachęcanie do przynależności do konstruktywnych grup rówieśniczych.	<ul style="list-style-type: none"> – Propagowanie i praca młodzieży w szkolnym wolontariacie, w SU, PCK, itp. – Grupy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej. 	Pedagog, Nauczyciele	Cały rok	Ankieta, obserwacja

Postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły ucznia będącego pod wpływem alkoholu

1. Odizolować ucznia od klasy, pamiętając, aby nie zostawić go samego
2. W przypadku, gdy swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swojego życia lub zdrowia innych osób należy wezwać lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości i udzielenia pomocy medycznej
3. Powiadomić telefonicznie rodziców i zobligować ich do odebrania dziecka ze szkoły
4. Ustalić źródło pochodzenia alkoholu
5. Ustalić świadków mających związek ze zdarzeniem
6. Powiadomić Policję w przypadku, gdy stan zdrowia, zachowanie nieletniego i zaistniała sytuacja dają powody do interwencji Policji
7. Policjanci mogą dokonać badania stanu trzeźwości nieletniego, w przypadku stwierdzenia w wydychanym powietrzu stężenia alkoholu powyżej 0,25mg w 1 dm³ Policja może przewieźć nieletniego do izby wytrzeźwień lub w przypadku jej braku do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych. O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców
8. W porozumieniu z policjantem – specjalistą ds. nieletnich uzgodnić sposób załatwienia sprawy

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 14, art. 40

Ustawa z dnia 26 października 1982 o postępowaniu w sprawach nieletnich

II. Profilaktyka palenia papierosów**Cel główny:**

- Zmniejszenie liczby osób sięgających po papierosy.

Cele szczegółowe:

- Promowanie środowiska wolnego od dymu
- Asertywność niepalących w trosce o swoje otoczenie
- Uświadamianie mody na zdrowy, młody wygląd

Główni realizatorzy i odbiorcy ewaluacji:

a) realizatorzy:

- wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas,
- zespół ewaluacyjny,
- rodzice uczniów,

b) odbiorcy:

- uczniowie wszystkich klas,
- rodzice uczniów

Lista zmian w postawach, wiedzy i zachowaniu uczniów:

- poczucie odpowiedzialności za swoje wybory
- świadomość korzyści płynących z życia bez papierosa
- wzrost wiedzy na temat skutków palenia papierosów
- umiejętność odmawiania i przeciwstawiania się presji rówieśników
- znajomość mechanizmu uzależnienia
- zmiana przekonań na temat palenia papierosów
- -znajomość konsekwencji palenia papierosów na terenie szkoły
- zmiana postawy wobec palących rówieśników
- umiejętność radzenia sobie z problemami i niewygodnymi uczuciami

Zadania	Formy realizacji (metody)	Termin realizacji	Osoba realizująca	Ewaluacja
1. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności uczniów za zdrowie swoje i innych	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania i dyskusje na godzinach wychowawczych dotyczące niktynizmu, jego szkodliwości i zagrożeniach wynikających z palenia papierosów, - wyświetlanie filmu edukacyjnego o szkodliwości palenia papierosów pt: "Palenie papierosów a fizjologia człowieka". 	listopad	Wszyscy nauczyciele	Ankiety
3. Kształtowanie odpowiedzialności za czyste środowisko, w którym żyjemy.	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowanie działań eliminujących palenie papierosów (przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w szkole - wychowawcy konsekwentnie postępują zgodnie z procedurami z uczniami, którzy łamali zakaz palenia papierosów na terenie szkoły, boiska, parkingu przy szkole) - przedstawienie rodzicom procedur postępowania w sytuacji ujawnienia ucznia palącego papierosy na terenie szkoły - Włączanie się w ogólnopolskie akcje prozdrowotne np. " Dzień bez papierosa" - 17.XI.2016 - klasy II wykonują plakaty dotyczące szkodliwości palenia papierosów, klasa II b odpowiedzialna za przygotowanie haapeningu w dniu 17.XI.16 r. - kontynuowanie współpracy ze Strażą Miejską i Policją w celu zapewnienia wzmożonej kontroli miejsc wokół szkoły podczas przerw 	jw.	Dyrektor, Wychowawcy, rodzice, pielęgniarka szkolna, wszyscy pracownicy szkoły koordynator - Karolina Florek. Klasy II Wychowawcy kl. II	ankiety, obserwacje,
4. Propagowanie stylu życia bez papierosa.	<ul style="list-style-type: none"> - Gazetki szkolne, - Ulotki 	jw.	Wychowawcy, Wszyscy nauczyciele, nauczyciele w-f	obserwacje

5. Dostarczenie wiadomości dotyczących szkodliwego wpływu palenia papierosów.	<p>- lekcje wychowawcze z wykorzystaniem prezentacji programu Power Point przygotowanych w latach wcześniejszych przez uczniów</p> <p>- debata na lekcjach wychowawczych dotycząca skutków palenia papierosów w kl. I, II i III</p> <p>- poinformowanie rodziców o konsekwencjach karnych dla uczniów i rodziców w sytuacji palenia papierosów</p>	Listopad	<p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p>	Ankieta
---	--	----------	---	---------

Zasady postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły ucznia palącego papierosy

- W przypadku, gdy uczeń zostanie przyłapany na paleniu papierosów w szkole jest wezwany do dyrektora szkoły, który udziela mu nagany.
- Wychowawca zleca uczniowi opracowanie i przedstawienie na forum klasy podczas godziny wychowawczej referatu – ręcznie pisanego, na temat szkodliwości palenia papierosów.
- Jeżeli uczeń nie wywiąże się z zadania w wyznaczonym terminie nauczyciel ma prawo obniżyć mu ocenę z zachowania.
- Jeżeli uczeń zostanie przyłapany na paleniu po raz drugi zostanie mu zawieszona prawo do wykorzystania nieprzygotowania do lekcji ze wszystkich przedmiotów na okres jednego miesiąca (wychowawca umieszcza w dzienniku informacje na temat zawieszenia prawa).
- Jeżeli uczeń zostanie przyłapany po raz kolejny na paleniu papierosów wychowawca obniża ocenę z zachowania.

III. Profilaktyka narkotykowa

Cel ogólny:

- Zapobieganie używania narkotyków.

Cele szczegółowe:

- Uczeń wie, co to jest uzależnienie i zna mechanizmy uzależnień.
- Uczeń wie, do kogo i gdzie może zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia uzależnieniem.
- Uczeń zna konsekwencje społeczne, zdrowotne i psychologiczne sięgania po substancje psychoaktywne.
- Ukazanie działań i zachowań alternatywnych.
- Współpraca rodziców z wychowawcą klasy.

Główni realizatorzy i odbiorcy ewaluacji:

a) realizatorzy:

- wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas,
- zespół ewaluacyjny,
- rodzice uczniów,

b) odbiorcy:

- uczniowie wszystkich klas,
- rodzice uczniów.

Lista zmian w postawach, wiedzy i zachowaniu uczniów:

- poczucie odpowiedzialności za swoje wybory
- świadomość korzyści płynących z życia bez narkotyków
- wzrost wiedzy na temat skutków zażywania substancji odurzających
- umiejętność odmawiania i przeciwstawiania się presji rówieśników
- znajomość mechanizmu uzależnienia
- zmiana przekonań na temat narkotyków
- znajomość konsekwencji zażywania, posiadania i rozprowadzania narkotyków na terenie szkoły
- zmiana postawy wobec rówieśników mających kontakt z narkotykami
- umiejętność radzenia sobie z problemami i niewygodnymi uczuciami

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba realizująca	Ewaluacja
1. Diagnozowanie skali zjawiska zagrożenia uzależnieniami wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – Anonimowa ankieta przeprowadzona wśród uczniów klas I – Podsumowanie wyników ankiet na posiedzeniu Rady Pedagogicznej. 	Październik/ listopad oraz maj/czerw.	Pedagog, Zespół ds. profilaktyki	Ankieta
2. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji brania narkotyków i dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> – Gromadzenie i rozpowszechnianie materiałów i nowoczesnych środków dydaktycznych na temat profilaktyki uzależnień – Tematyka dotycząca narkomanii realizowana na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy oraz lekcjach biologii, - projekcje filmów o tematyce profilaktycznej na godzinach wychowawczych (np. „Alkohol i narkotyki. Pomyśl zanim będzie za późno”, „Epitafium dla narkomana” „Jak leki i narkotyki wpływają na nasz organizm”, 	Cały rok Według planu pracy wychowawcy klasy	pedagog Bibliotekarz Nauczyciel biologii Wychowawcy klas I i II	Zapis w sprawozdani u pracy pedagoga ankieta
3. Wsparcie (konsultacje) ze strony specjalistów.	<ul style="list-style-type: none"> – Korzystanie z doświadczeń specjalistów poprzez: *kierowanie do specjalistycznych placówek zajmujących się profilaktyką i terapią, *indywidualne konsultacje uczniów z pedagogiem szkolnym. 	Według potrzeb Według potrzeb	Rodzice Wychowawcy, rodzice	Sprawozd. z pracy pedagoga szkolnego

4. Upowszechnienie wśród uczniów znajomości zachowań asertywnych.	– Uczenie umiejętności odpierania nacisków zewnętrznych skłaniających do zażywania narkotyków – w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy klasy.	Cały rok	pedagog Wychowawcy klas I i pozostali nauczyciele	Zapis w dzienniku lekcji
5. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom.	– Zabezpieczenie szkoły przed wnoszeniem i handlem narkotykami na jej terenie – monitoring, dyżury nauczycieli,	Na bieżąco	dyrektor Nauczyciele dyżurni	obserwacja
6. Pedagogizacja rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – Uwrażliwienie rodziców na postawy i zachowanie dzieci, – Dostarczenie informacji, jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji - Zapoznanie z procedurami postępowania w sytuacji, gdy uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków 	Cały rok kwiecień listopad	pedagog Wychowawcy klas Wychowawcy klas,	Ankieta
7. Kształtowanie przekonań normatywnych przeciwnych używaniu środków i substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych.	- rozmowy z młodzieżą z wykorzystaniem filmów edukacyjnych „Marihuana a organizm człowieka”, „Nie odlatuj”, „Masz wybór – stop narkotykom” – do wyboru	Cały rok	Wychowawcy pedagog	Sprawozdanie pedagog ankieta

8. Realizowanie wśród uczniów programów profilaktycznych.	1. Realizacja zajęć w kl.I w ramach programu profilaktyki uniwersalnej „Smak życia”	luty/marzec	Wychowawcy kl.I - pedagog	Ankieta, rozmowy
9. Popularyzacja sportu i aktywnego trybu życia bez nałogów.	- udział młodzieży w Olimpiadzie Sportowo – Zdrowotnej Szkół Ponadgimnazjalnych Miasta i Powiatu Ostrowskiego „Życie bez nałogów” Uczniowie z klas II	X.2016	Izabela Rzyńska - Dolata	Zajęte miejsca
10. Szkolenie Rady Pedagogicznej	Szkolenie dotyczące interwencji kryzysowej.	Wg planu pracy szkoły	Szkolenie z zewnątrz	ankieta

Procedury postępowania.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki, decyduje o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- 1.** W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.**
- 2.** O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- 3.** W przypadku, gdy uczeń mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- 4.** Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Profilaktyka niskiej frekwencji

Cel ogólny

- Zwiększenie frekwencji w stosunku do roku ubiegłego
- Poznanie czynników wpływających na niską frekwencję uczniów
- Stworzenie możliwości współpracy pomiędzy nauczycielami na terenie szkoły, nauczycielami i rodzicami, nauczycielami – rodzicami i uczniami

Główni realizatorzy i odbiorcy ewaluacji:

realizatorzy:

- wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas,
- zespół ewaluacyjny,
- rodzice uczniów,

odbiorcy;

- uczniowie wszystkich klas,
- rodzice uczniów

Lista zmian w postawach, wiedzy i zachowaniu uczniów:

- poczucie odpowiedzialności za swoje wybory
- świadomość korzyści płynących z systematycznego uczęszczania do szkoły
- wzrost wiedzy na temat skutków chodzenia na wagary
- umiejętność odmawiania i przeciwstawiania się presji rówieśników
- zmiana przekonań na temat wagarowania
- znajomość konsekwencji przebywania poza szkołą w czasie lekcji
- zmiana postawy wobec wagarujących rówieśników
- umiejętność radzenia sobie z problemami i niewygodnymi uczuciami
- potrafi konsekwentnie dążyć do wyznaczonego celu
- zmniejszenie ilości osób wagarujących
- wzrost wiedzy na temat konsekwencji wagarowania
- wzrost poczucia własnej wartości
- kierowanie swoim życiem

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Współrealizatorzy	Ewaluacja
1. Przeprowadzenie wywiadu pedagogicznego na temat opuszczania godzin lekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie lekcji na temat niebezpieczeństw i skutków związanych z wagarowaniem, - Przeprowadzenie ankiet w ramach klasy, związanych z przyczynami opuszczania zajęć lekcyjnych, - Indywidualne rozmowy z uczniami często opuszczającymi	Cały rok	Wychowawcy Pedagog szkolny Zespół ds. programu profilaktyki,	obserwacja, ankiety

	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia, – Indywidualne rozmowy z rodzicami tychże uczniów. 		pedagog szkolny	
2. Rozpoznawanie źródeł niepowodzeń szkolnych i zapobieganie problemom w nauce.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału, – Umożliwienie uczniom nie radzącym sobie z opanowaniem materiału zaliczenia go w późniejszym, umówionym terminie. – Badanie przyczyn trudności szkolnych uczniów, – przeprowadzenie godzin wychowawczych w I kl. dotyczących stylu uczenia się – systematyczne informowanie rodziców/opiekunów uczniów o ich postępach w nauce, 	<p>Rok szkolny, w miarę potrzeb</p> <p>wrzesień</p> <p>cały rok</p>	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawca</p> <p>Nauczyciele uczący danego przedmiotu</p> <p>pedagog</p> <p>wychowawcy</p>	ankieta
3. Konsekwentne rozliczanie uczniów z nieobecności na zajęciach lekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Bieżące reagowanie na nieobecność uczniów – Rozmowy z rodzicami – podczas spotkań wychowawców z rodzicami wychowawcy przedstawiają wyniki frekwencji uczniów – nauczyciele konsekwentnie przestrzegają zasad klasyfikacji z zajęć edukacyjnych i nie klasyfikują uczniów u których brak jest podstaw do wystawienia oceny – drugi termin sprawdzianów, prac klasowych dla ucznia obliguje nauczyciela przedmiotu do przygotowania innych zadań – wzywaniem przez wychowawców rodziców ucznia do szkoły ucznia, który przekroczył 40 godzin nieusprawiedliwionych – uczeń nagminnie wagarujący po I okresie wzywany jest do dyrektora szkoły i podpisuje kontrakt (w załączniku), w przypadku zerwania kontraktu szkoła zawiadamia odpowiedni Urząd Gminy w celu nałożenia kary pieniężnej na rodziców, prawnych opiekunów za 	Cały rok	<p>wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>nauczyciele</p> <p>wychowawcy</p> <p>Pedagog</p>	<p>Dziennik lekcyjny</p> <p>Ankieta</p> <p>Ankieta</p> <p>Dziennik lekcyjny</p> <p>Dokument kontraktu</p>

	<p>nierealizowanie obowiązku nauki przez dziecko oraz Sąd – Wydział Rodzinny i Nieletnich uczniów pełnoletni może zostać skreślony z listy uczniów ZSE</p> <ul style="list-style-type: none"> - frekwencja ma wpływ na ocenę z zachowani (załącznik WO) - wychowawcy informują uczniów na lekcjach wychowawczych oraz rodziców na wywiadówkach o procedurach postępowania z uczniem wagarującym - wychowawcy uświadamiają rodziców na wywiadówkach o konsekwencjach przyzwolenia na wagary 			ankieta
4. Zapobieganie anonimowości ucznia w danym zespole klasowym.	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzanie zajęć integrujących zespół klasowy, – budowanie atmosfery życzliwości i zaufania w klasie 	Wrzesień cały rok	Pedagog Wychowawcy Nauczyciele uczący,	Dziennik lekcyjny
5. Nagrody za najlepszą frekwencję.	<ul style="list-style-type: none"> - publiczna pochwała udzielana przez dyrektora szkoły dla klasy i ucznia o najwyższej frekwencji - nagroda pieniężna dla klasy z najlepszą frekwencją fundowana przez Radę Rodziców - wręczenie dyplomu przez dyrektora uczniom o 100% frekwencji na zakończenie I półrocza - wręczenie przez dyrektora na zakończenie roku szkolnego uczniom o 100% frekwencji i ich rodzicom listu pochwalnego - uczeń mający 100% frekwencję w miesiącu otrzymuje nagrodę w postaci 1 dnia bez pytania i 15 punktów dodatkich (dzień ustalony wspólnie z wychowawcą) 	Po każdym półroczu Co miesiąc	dyrektor	ankieta

6. Zaangażowanie uczniów w sprawy szkoły, społeczeństwa.	- udział uczniów w przedsięwzięciach szkolnych, uroczystościach, akcjach charytatywnych,			
7. Ranking klas.	- kontynuowanie comiesięcznej analizy frekwencji - systematyczna współpraca wychowawcy z pedagogiem - sporządzanie rankingu frekwencji klas i poszczególnych uczniów, który zostanie umieszczony w gablocie i w pokoju nauczycielskim	Co miesiąc	Pedagog, wychowawca	ankieta

Zadania rodziców:

- współpracują ze szkołą
- systematycznie uczestniczą w spotkaniach z wychowawcą
- informują na bieżąco wychowawcę o przyczynach nieobecności dziecka w szkole
- współtworzą spójny plan oddziaływań wychowawczych
- Rada Rodziców wspiera finansowo w zakresie wynagradzania uczniów

Zadania uczniów:

- przebudowują swoją hierarchię wartości i potrzeb i znają związek między absencją a wynikami w nauce
- uczą się odpowiedzialności za nieobecność na zajęciach
- wspierają osoby nieobecne z powodu choroby pomagając uzupełnić braki
- samorząd uczniowski reaguje i oddziałuje na niewłaściwe zachowania kolegów

IV. Zdrowy styl życia

Cel ogólny:

- propagowanie zdrowego stylu życia, dbałość o formę psychiczną i fizyczną przygotowanie do dorastania i dojrzewania do dorosłego życia
- wykształcenie wśród młodzieży szkolnej potrzeby dbania o własne zdrowie, odpowiedzialności za nie i promowanie zdrowego stylu życia

Cele szczegółowe:

- kształtowanie wśród uczniów postaw i zachowań prozdrowotnych
- pogłębianie wiedzy uczniów na temat zagrożeń zdrowotnych oraz sposobów ochrony zdrowia i dbałości o zdrowie
- promowanie trybu życia zapewniającego zdrowie psychiczne i fizyczne oraz bezpieczeństwo w dorastaniu do dorosłego i odpowiedzialnego życia

Główni realizatorzy i odbiorcy ewaluacji:

a) realizatorzy:

- wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna
- zespół ewaluacyjny,
- uczniowie,

b) odbiorcy:

- uczniowie wszystkich klas,

Lista zmian w postawach, wiedzy i zachowaniu uczniów:

- świadomość korzyści płynących ze stosowania zasad zdrowego żywienia
- świadomość znaczenia aktywności ruchowej dla zdrowia człowieka
- wzrost wiedzy dotyczący zasad zdrowego odżywiania się
- umiejętność czynnego spędzania wolnego czasu
- propagowanie stylu życia wolnego od uzależnień
- kształtowanie postawy wolnej od nałogów
- umiejętność radzenia sobie z problemami i niewygodnymi uczuciami

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba realizująca	Ewaluacja i monitoring
<p>1. Wzrost świadomości uczniów związanej z zachowaniami prozdrowotnymi – realizacja projektu „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy!!” realizacja II,III,IV. 2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja na lekcjach wychowania fizycznego tematyki zdrowotnej - nauczyciele popularyzują sport i aktywny tryb życia w ramach zajęć dodatkowych z w-fu - nauczyciele dbają o wszechstronny rozwój poprzez aktywność fizyczną w ramach zajęć na basenie - metody radzenia sobie ze stresem w ramach lekcji wychowawczych - znaczenie aktywności ruchowej dla zdrowia człowieka – godzina wychowawcza - omówienie racjonalnego odżywiania się w klasach I i II - program profilaktyczny „zdrowe piersi” realizowany w klasach II - realizacja tematyki dotyczącej nowotworu szyjki macicy w klasach III - realizacja Ogólnopolskiego Programu „Europejski Kodeks Walki z Rakiem” - realizacja na 2 godzinach wychowawczych (1 godzina zapoznanie z kodeksem i podział na grupy zadaniowe – wybierają różne zagadnienia i druga godzina – wykonanie plakatów - pomiar wagi ciała uczniów, określenie ich BMI, instruktarz zdrowej diety, 	<p>Wg. planu</p> <p>Wg. planu</p> <p>Wg. planu</p> <p>realizacja III.2016, wystawa plakatów</p> <p>pielęgniarka</p>	<p>Nauczyciele zajęć wych. fizycznego</p> <p>Pedagog Wychowawcy</p> <p>pielęgniarka</p> <p>pielęgniarka</p> <p>lider - Justyna Płóciennik i (wychowawcy)</p>	<p>Ankieta</p> <p>ankieta</p>

	<p>- spotkanie ze sportowcem</p> <p>- klasy III prezentacje dotyczące szkodliwości różnych spożywanych produktów (fast food, napoje energetyzujące, produkty typu rogalik z nadzieniem o długim terminie przydatności do spożycia) oraz zalety i znaczenie np. owoców, warzyw itp.</p> <p>- klasy I – wykonanie przez każdą klasę zadań wynikających z Ogólnopolskiego konkursu „Racjonalnie się odżywasz – zdrowie wygrywasz”</p> <p>- udział uczniów w konkursie Ogólnopolskim dotyczącym zdrowego żywienia – wykonanie pracy plastycznej</p>	<p>Paweł Szczepaniak</p> <p>II, III.2017</p> <p>II, III.2017</p> <p>X.2016 z kl.IVb</p>	<p>Ewa Kalinowska, Honorata Zwierz</p> <p>Koordinator - Edyta Strasburger – Chmielewska</p>	
2. Pomoc uczniom w sytuacjach stresogennych, poznanie źródeł stresu	- indywidualne konsultacje dla uczniów	Wg. potrzeb	Pedagog, wychowawcy	obserwacja
3. Kształtowanie odpowiedzialności za swoje decyzje i zdrowie.	- realizacja tematyki HIV/AIDS na godzinach wychowawczych	Wg. planu	Wychowawca	Zapis w dzienniku
4. Bezpieczeństwo w codziennym życiu. Odpowiedzialność za innych.	- wyposażenie uczniów w umiejętności udzielania I pomocy przedlekarskiej	Wg. planu	pielęgniarka	Zapis w dzienniku
5. Promowanie zdrowego stylu życia.	<p>- udział młodzieży w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK</p> <p>- wykonanie gazetek w klasach na temat zdrowego stylu życia</p>	<p>XII.2016</p> <p>II.2017</p>	<p>Izabela Rzyńska – Dolata wychowawcy</p>	<p>Zajęte miejsce</p> <p>gazetki w salach</p>

6. Wychowanie do czynnego spędzania czasu wolnego i aktywności ruchowej.	- zapoznanie młodzieży z różnymi formami wypoczynku, - angażowanie uczniów do różnych rozgrywek sportowych,	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele w-f	obserwacje
--	--	----------	--------------------------------	------------

V. Profilaktyka zachowań agresywnych

Cel: niwelowanie zachowań agresywnych

Cele szczegółowe:

- wyrabianie umiejętności radzenia sobie z niewygodnymi uczuciami
- promowanie postawy asertywnej
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z agresją
- eliminowanie zjawisk: krytykowanie, ośmieszanie, poniżanie
- eliminowanie wulgaryzmów z języka młodzieży
- promowanie wśród rodziców zasad efektywnej komunikacji z dzieckiem
- pobudzenie rodziców do refleksji nad sposobem traktowania własnego dziecko

Główni realizatorzy i odbiorcy ewaluacji:

a) realizatorzy:

- wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas,
- zespół ewaluacyjny,
- uczniowie,

b) odbiorcy;

- uczniowie wszystkich klas,
- nauczyciele,
- rodzice,

Lista zmian w postawach, wiedzy i zachowaniu uczniów:

- umiejętności radzenia sobie z niewygodnymi uczuciami

- postawa asertywna
- umiejętność radzenia sobie z agresją
- świadomość rodziców dotycząca efektywnej komunikacji z dzieckiem
- świadomość wpływu stosowanych metod wychowawczych na zachowanie dziecka

Zadanie	Formy realizacji	Osoba realizująca	Termin realizacji	Ewaluacja
1. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z niewygodnymi uczuciami.	- Warsztat w ramach lekcji wychowawczej „Jak bezpiecznie wyrażać uczucia?” - lekcja wychowawcza „Trening kontroli złości – jak walczyć ze swoją i cudzą złością?”	Wychowawcy klas I, II, III	Październik lub kwiecień	Zapis w dzienniku lekcyjnym
2. Promowanie postawy asertywnej.	- lekcja wychowawcza „Jak radzić sobie z krytyką i opiniami?” - klasy I	pedagog szkolny	Październik 2016	Dziennik pedagoga
3. Umiejętność radzenia sobie z agresją.	- lekcja wychowawcza „Jak radzić sobie z agresją?”	Wychowawcy Wszystkich klas	Październik lub kwiecień	Zapis w dzienniku lekcyjnym
4. Eliminowanie zjawisk: ośmieszanie, poniżanie, krytykowanie.	- Warsztat umiejętności rozwiązywania konfliktów	Wychowawcy wszystkich klas	Październik lub kwiecień	Zapis w dzienniku lekcyjnym
5. Budowanie pozytywnych relacji międzyludzkich wśród rówieśników	- udział klasy w spektaklu edukacyjnym „Sekret” w Ostrowskim Centrum Kultury	Pedagog, wychowawcy	Wrzesień 2016	Zapis w dzienniku lekcyjnym
6. Szkolenie Rady Pedagogicznej	- szkolenie Rady Pedagogicznej „NLP neurolingwistyczne programowanie”	Psycholog	Wg planu pracy szkoły	Sprawozdanie WDN

VIII. Zespół ewaluacyjny przeprowadza ankietę diagnostyczną – posttest

Wykonanie zadań i ocenę ich skuteczności zaplanowano na maj 2017. Ocena skuteczności podjętych działań odbywać się będzie poprzez